

OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

NÚM.
9

13, 14 i 15 | DESEMBRE 2019
SALA 1 PAU CASALS

2019_2020

EL MESSIES

L'AUDITORI auditori.cat
obc.cat

EL MESSIES

Divendres 13 | 20 h

Dissabte 14 | 19 h

Diumenge 15 | 11 h

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC)**Kazushi Ono** director**María Hinojosa** soprano | **Mireia Pintó** mezzosoprano**Alejandro del Cerro** tenor | **Josep-Ramon Olivé** baríton**Cor Bruckner Barcelona** | **Cor Lieder Càmera**GEORG FRIEDRICH **HÄNDEL**

Halle, Alemanya 1685 – Londres 1759

El Messies (1741)

140'

PART I.

1. Simfonia. Grave
2. Accompanyato (Tenor): *Comfort ye, my people*
3. Ària (Tenor): *Ev'ry valley shall be exalted*
4. Cor: *And the Glory of the Lord*
5. Accompanyato (Baix): *Thus saith the Lord*
6. Ària (Alto): *But who may abide the day*
7. Cor: *And he shall purify*/Recitatiu (Alto): *Behold, a virgin shall conceive*
8. Ària i Cor (Alto): *O thou that tellest good tidings to Zion*
9. Accompanyato (Baix): *For behold, darkness shall cover the earth.*
10. Ària (Baix): *The people that walked in darkness*
11. Cor: *For unto us a Child is Born*
12. Pifa (Simfonia pastoral) / Recitatiu (Soprano): *There were shepherds abiding;*
13. Accompanyato (Soprano): *And lo, the angel of the Lord*
Recitatiu (Soprano): *And the angel said unto them*
14. Accompanyato (Soprano): *And suddenly, there was with the angel*
15. Cor: *Glory to God in the Highest*
16. Ària (Soprano): *Rejoice greatly* / Recitatiu (Alto): *Then shall the eyes of the blind*
17. Duo (Soprano i Alto): *He shall feed his flock*
18. Cor: *His yoke is easy, and His burthen is light*

Agraïrem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

PART II

19. Cor: *Behold the Lamb of God*
20. Ària (Alto): *He was despised*
21. Cor: *Surely He hath bourned our griefs*
22. Cor: *And with His stripes we are healed*
23. Cor: *All we like sheep have gone astray*
24. Accompagnato (Tenor): *All they that see Him*
25. Cor: *He trusted in God*
26. Accompagnato (Tenor): *Thy rebuke hath broken His heart*
27. Arioso (Tenor): *Behold and see if there be if there be any sorrow*
28. Accompagnato (Tenor): *He was cut off*
29. Ària (Tenor): *But Thou didst not leave His soul in Hell*
30. Cor: *Lift up your heads*

PAUSA

20'

Recitatiu (Tenor): *Unto which of the angels at any time*

31. Cor: *Let all the angels of God worship Him*
32. Ària (Alto): *Thou art gone up on high*
33. Cor: *The Lord gave the word*
34. Ària (Soprano): *How beautiful are the feet*
35. Air (Baix): *Why do the nations so furiously rage*
36. Cor: *Let us break their bonds asunder*
37. Recitatiu (Tenor): *He that dwelleth in Heaven*
38. Ària (Tenor): *Thou shalt break them with a rod of iron*
39. Cor: *Hallelujah*

PART III

40. Ària (Soprano): *I know that my Redeemer liveth*
41. Cor: *Since by man came death*
42. Accompagnato (Baix): *Behold, I tell you a mystery*
43. Ària (Baix): *The trumpet shall sound* / Recitatiu (Alto): *Then shall be brought to pass*
44. Duo: (Alto i Tenor): *O death, where is thy sting?*
45. Cor: *But thanks be to God*
46. Ària (Soprano): *If God be for us*
47. Cor: *Worthy is the Lamb.*

Les durades aproximades de les parts seran de 80 minuts per a la primera part i 60 minuts per a la segona.

Concert presentat per

L'Auditori és un consorci de

Mitjans patrocinadors

El temps i la durada del concert són aproximats

Comenta aquest concert amb #auditori #obc

per **Albert Torrens**

El Messies té una importància especial en la història de la música. Considerat un monument de la civilització occidental, és innegable que, al llarg de dos segles i mig, ha adquirit gairebé la categoria de mite.

A finals de la dècada del 1730, en un dels moments més baixos de la seva carrera a causa del canvi dels gustos del públic londinenc envers l'òpera italiana, Händel va expandir el seu repertori amb una nova forma, l'oratori dramàtic, d'origen romà, semblant a l'òpera concertant –és a dir, sense escenificació–, a la qual va aplicar una mescla d'estils i l'ús de la llengua anglesa per aconseguir un discurs plenament eficaç.

Diversos col·laboradors li van subministrar llibrets adequats, com ara la compilació bíblica feta per Charles Jennens –gran coneixedor de les escriptures–, que es va convertir, a finals de l'estiu del 1741, en *El Messies*. Händel va enllestir la partitura molt ràpidament, en només tres setmanes, esperonat per la invitació d'una entitat benèfica a passar tota la temporada següent a Dublín, llavors segona ciutat del regne i un actiu centre literari, religiosament tolerant i posseïdor d'un públic obert però exigent.

El 13 d'abril de 1742, doncs, en un concert en el qual es va demanar als homes que acudissin sense espases i a les dones que no portessin faldilles amples per tal d'augmentar la capacitat del teatre, l'oratori es va estrenar amb un gran èxit de públic i de crítica. En canvi, l'any següent, a Londres, l'acollida no va ser tan càlida, tot i la prevenció de Händel –coneixedor dels reticents entorns eclesiàstics de la capital– de canviar-ne el títol per *Un oratori sacre*, sense més precisió.

I és que el component litúrgic de l'obra, juntament amb l'ús del terme *oratori* per descriure-la, provocava confusió: a diferència de les composicions italianes que porten aquest nom, que es limitaven a històries i alegories morals, els oratoris de temes sagrats es podien representar en teatres durant la Quaresma, època en què estaven prohibides les òperes. I *El Messies*, construït com un sermó per a la glorificació de Crist i el reconfort moral dels homes, va més enllà de la simple narració de la seva aventura humana: ofereix una lectura i en fa el comentari renunciant a les convencions del llenguatge eclesiàstic, de manera directa, sense paràfrasis.

Dramàticament, l'oratori s'organitza en tres parts i segons les mateixes progressions del teatre: cada escena es compon d'un recitatiu i d'una ària coronats per un magnífic cor. La primera part explica la profecia de l'Antic Testament que anuncia la vinguda del Salvador. En contrast amb la

dolçor d'aquesta, la segona, que fa referència a la passió, la resurrecció i l'ascensió de Crist, és plena de violència i acaba amb l'esclatant «Alleluia», que revela la gran visió de Crist triomfant. Després d'aquest clímax, allà on podria semblar que no té cabuda cap altre discurs, la tercera part calma les pors d'una humanitat infeliç en comprovar la mort pròxima i inevitable.

Händel, que va reutilitzar a la partitura fragments d'obres profanes anteriors, va dirigir *El Messies* cada any –fins i tot només vuit dies abans de morir, el 13 d'abril de 1759, exactament disset anys després de l'estrena–, al final de la Quaresma, fins a arribar a un total de 36 representacions. Així, no és sorprenent que l'autor fes moltes revisions de la partitura, en funció dels gustos del públic i dels intèrprets amb què comptava a cada moment. Aquest mètode de treball tan pràctic és avui dia un problema per als investigadors que volen establir una versió definitiva de l'obra. Se n'han conservat tres fonts, a més d'alguns documents extramusicals, com ara els llibrets de tres funcions d'anys diferents.

Després de la mort de Händel, *El Messies* es va convertir, entre d'altres, en la part central del repertori dels grans festivals corals sorgits a Anglaterra a mitjan segle XVIII. Així, en aquest país va començar la tradició de programarne representacions multitudinàries –fins a 10.000 veus i 500 instruments el van interpretar a Boston l'any 1869–, que n'ha fet un símbol de l'esperit de comunitat i de la transversalitat de l'activitat coral a totes les capes socials.

Amb tot, a finals del segle XIX van aparèixer les primeres veus que van demanar retornar a l'equilibri de forces que Händel havia pensat, amb formacions més petites i, des de mitjan segle XX, amb instruments originals i una articulació i una afinació barroques.

Així mateix, la tradició de representar *El Messies* en esglésies i sales de concerts pels volts de Nadal, en realitat, no està justificada, ja que tant Händel com Charles Jennens van pensar-lo per a la Pasqua, que és la festa que celebra, com l'oratori, tota la fe cristiana.

En tot cas, és innegable que l'obra ha penetrat la societat britànica, fins al punt de poder-lo considerar pràcticament un segon himne nacional, davant del qual, encara avui, les audiències d'aquell país es posen dempeus per escoltar el cèlebre «Alleluia».

L'OBC va ser fundada per l'Ajuntament de Barcelona el 1944, consolidant el projecte de l'Orquestra Pau Casals (1920-1937) que la Guerra Civil va interrompre. Avui dia, oberta al món, compromesa amb la societat i mantenint el seu esperit original, té especial cura dels nostres artistes i del nostre patrimoni i té com a missió divulgar la música simfònica principalment des del segle XIX a la creació actual. Té la seu a l'Auditori, on interpreta 24 programes de temporada a més d'altres concerts que acosten la música d'orquestra a la ciutadania. També es presenta a llocs emblemàtics com la Plaça de la Catedral, la platja de la Barceloneta o la Sagrada Família i ha realitzat gires per Europa, Àsia i els EUA, actuant a sales com Musikverein, Wiener Konzerthaus, Concertgebouw, Royal Albert Hall, Kennedy Center o Carnegie Hall. El primer director titular va ser Eduard Toldrà, i actualment ho és Kazushi Ono. Altres titulars han estat Rafael Ferrer, Antoni Ros Marbà, Salvador Mas, Franz-Paul Decker, Luis Antonio García Navarro, Lawrence Foster, Ernest Martínez Izquierdo, Pablo González i Eiji Oue. També ha estat dirigida per Sergiu Celibidache, Valeri Gergiev, Christopher Hogwood, Elisha Inbal, Kent Nagano, Simone Young, Emmanuel Krivine, Jesús López Cobos, Marc Minkowski, Michel Plasson, Mstislav Rostropòvitx o Leonard Slatkin i entre els solistes convidats destaquen Lang Lang, Janine Jansen, Daniel Barenboim, Anne-Sophie Mutter, Isaac Stern, Radu Lupu, Frank Peter Zimmermann, Arcadi Volodos, Plácido Domingo, Montserrat Caballé, Teresa Berganza, Alicia de Larrocha, Pinchas Zukerman, Martha Argerich, Joshua Bell, Viktoria Mullova...

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Cristian Chivu, concertino associat / Kostadin Bogdanoski*, concertino associat convidat / Raúl García, assistent concertino / María José Aznar / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Clàudia Farrés / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Sei Morishima* / David Olmedo* / Francesc Puche* / Oleksandr Sora* / Elitsa Yancheva* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Angela Gherasim*, solista invitada / Emil Bolozan, assistent / Frédéric Descargues*, assistent invitat / María José Balaguer / Jana Brauningner / Patricia Bronisz / Mireia Llorens / Melita Murgea / Antoni Peña / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Cristian Benito* / Edward McCullagh* / Ariana Oroño* / Yulia Tsuranova* **VIOLES** Cristina Pozas*, solista invitada / Josephine Fitzpatrick, assistent / David Derrico / Franck Heudiard / Christine de Lacoste / Sophie Lasnet / Michel Millet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Albert Coronado* **VIOLONCELS** José Mor, solista / Olga Manescu, assistent / Núria Calvo / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Jean-Baptiste Texier / Jordi Claret* / Carmen Enjamio* / Héctor Ochoa* / Amaia Ruano* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyaev, assistent / Savio de la Corte*, assistent invitat / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Albert Prat **FLAUTES** Beatriz Cambrils / Christian Farroni, assistent / Ricardo Borrull, flautí / **OBOËS** Disa English, solista José Juan Pardo / Dolors Chiralt, assistent / Molly Judson, corn anglès **CLARINETS** Larry Passin, solista / Francesc Navarro / Josep Fuster, assistent i clarinet en Mi b / Alfons Revérté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / David Bonet / Juan Conrado García, assistent solista **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Adrián Moscardó / Angel Serrano, assistent **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Gaspar Montesinos, assistent / Raul García, trombó baix **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino, assistent / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila **ARPA** Magdalena Barrera, solista **ORGUE** Juan de la Rubia* **CLAVICÈMBAL** Eduard Martínez* **ENCARREGAT D'ORQUESTRA** Walter Ebenberger **RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL** Begoña Pérez **RESPONSABLE TÈCNIC** Ignasi Valero **PERSONAL D'ESCENA** Joan Luis / Luis Hernández*

KAZUSHI ONO

Director titular de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya
 Director Musical de la Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra
 Director Artístic del New National Theatre Tokyo

El seu domini absolut de la música i la seva consolidada reputació en l'àmbit operístic l'han portat a ser convidat per cèlebres formacions de tot el món, com la Hallé de Manchester, la BBC, l'Orquestra de París o la Simfònica de Houston, entre d'altres. Va ser director musical del Teatre Reial de la Monnaie amb un gran èxit, i del 2008 al 2017 va dirigir l'Òpera Nacional de Lió.

Ha estat recentment guardonat pel Ministeri de Cultura francès com a Oficial de les Arts i de les Lletres, títol que se suma al prestigiós Asahi Prize que va rebre al gener del 2015 per la seva contribució a la societat japonesa. Com a membre del comitè cultural dels Jocs Olímpics de 2020, l'estiu del 2019, Ono va presentar *Turandot* amb Àlex Ollé i l'OBC, en una gira pel Japó.

El seu estil interpretatiu, tranquil i pausat, transmet una saviesa nodrida per la seva passió inesgotable de fer música i explorar-la.

Gràcies a les empreses que donen suport
 al mestre Kazushi Ono

SOPRANO

fotografia © May Zircus

MARÍA HINOJOSA

Llicenciada en cant i lied amb la màxima qualificació i premi de final de carrera a l'ESMUC, ha estat nominada a Millor Actriu Musical (2007 i 2011), i guanyadora del premi de la crítica als Premis Butaca (2007). Ha cantat en teatres tan prestigiosos com el Musikverein de Viena, el Teatro Colón de Buenos Aires, l'Òpera de Filadèlfia, el Teatro Real de Madrid, el Gran Teatre del Liceu, el Palau de la Música o L'Auditori de Barcelona, sota la direcció de P. Heras Casado, Sir N. Marriner, G. Antonini, E. Onofri, O. Dantone, R. Alessandrini o J. Pons, entre d'altres. En escena, ha treballat amb X. Albertí, La Fura dels Baus, Els Comediants o Ll. Pasqual. Aquesta temporada destaquen els concerts amb Cappella Mediterranea, la *Novena* de Beethoven a l'Esterhazy d'Àustria dirigida per Onofri, el rol de Cèlia a *Silla* (Händel) en una gira pel Japó, i el paper protagonista de la dona a *Policías y ladrones* al Teatro de la Zarzuela de Madrid.

MEZZOSOPRANO

MIREIA PINTÓ

Ha estat guardonada amb premis importants en diversos concursos d'Espanya i Itàlia. El seu extens repertori abasta des del Barroc fins a la música contemporània, i inclou els gèneres d'òpera, oratori i lied. Participa habitualment en cicles de concerts, festivals i produccions operístiques en els principals auditoris i sales de concerts de tot el món. Ha treballat sota la direcció dels mestres més prestigiosos com L. Maazel, P. Maag, R. Bonyngé, H. Rilling, E. Ericson, A. Zedda, P. Goodwin, O. Dantone, J. López Cobos, M. Benini, F. Haider, F. P. Decker, B. de Billy, A. Ros Marbá, J. J. Kantorow, C. Halffter o J. Pons.

Ha enregistrat òperes i recitals en CDs i DVDs, així com per a diverses ràdios com la BBC, Radio 3 o Catalunya Música, i televisions de tot el món. És professora de l'Escola Superior de Música de Catalunya i imparteix nombrosos cursos i *masterclasses*.

ALEJANDRO DEL CERRO

Va estudiar cant i piano al conservatori de Santander, la seva ciutat natal, i posteriorment es va graduar a l'Escola Superior de Cant de Madrid. Amb una carrera operística que va a l'alça, participa en produccions del Teatro Real de Madrid, el Gran Teatre del Liceu de Barcelona o el Teatro Campoamor d'Oviedo, entre d'altres, així com també en teatres del Regne Unit, Bèlgica i Colòmbia.

Al 2009 va realitzar una gira de concerts per diferents ciutats dels Estats Units, convidat pel Festival Internacional de Música Espanyola i Llatinoamericana de Kansas. Al 2010 i 2011, va actuar també amb l'Orquestra Metropolitana de Lisboa, a l'Auditorio Nacional i el Teatro Monumental, ambdós a Madrid, i al Festival de Verano de El Escorial, dirigit per mestres com Daniel Oren, James Conlon, Daniele Callegari, Roberto Abbado, Víctor Pablo Pérez, Óliver Díaz i Miquel Ortega, per citar-ne alguns exemples.

JOSEP-RAMON OLIVÉ

Nascut a Barcelona i format a l'Escolania de Montserrat, l'ESMUC i la Guildhall School of Music & Drama, Josep-Ramon Olivé és guardonat, entre d'altres, amb la Gold Medal de la Guildhall School i el Primer Premi i el Premi del Públic del Händel Singing Competition de Londres. També ha estat membre del projecte Le Jardin des Voix de William Christie i Les Arts Florissants, així com artista ECHO Rising Star.

Des dels inicis de la seva carrera ha tingut l'oportunitat de cantar sota la batuta de directors com William Christie, Jordi Savall, Kazushi Ono o Josep Pons; de col·laborar amb orquestres com l'OBC, Le Concert des Nations, Les Arts Florissants o l'Orchestra of the Age of Enlightenment; i de debutar en escenaris com el Palau de la Música Catalana, el Gran Teatre del Liceu, el Concertgebouw d'Amsterdam, el Musikverein de Viena o el Wigmore Hall de Londres.

COR BRUCKNER BARCELONA

Va ser fundat per Sergi Moreno l'any 2003. El 2007 Júlia Sesé va prendre'n la direcció, primer conjuntament amb J. M. Mindan (fins al 2009) i després amb J. R. Olivé (fins al 2012).

El cor ha obtingut diversos reconeixements: 2n premi al XI Concurso Nacional de Corales Antonio José (Burgos, 2012), 2n premi al 34è Certamen Coral de Cocentaina (Alacant, 2014), el 3r premi i premi del públic al Certamen Coral d'Ejea de los Caballeros (Saragossa, 2018) i fou el cor pilot en la *masterclass* de H. Rilling en l'11è Simposi Mundial de Música Coral (Barcelona, 2017).

Ha treballat amb directors com J. de la Rubia, M. Valdivieso, X. Puig, B. Allred, X. Pastrana i K. Ono i ha col·laborat amb formacions com la Jove Orquestra Nacional de Catalunya (JONC), Orquestra Simfònica del Vallès, Orquestra Barroca Catalana, o l'OBC.

També ha participat al Cicle Coral de l'Orfeó Català (juny 2016) i en la temporada de música de cambra de L'Auditori (abril 2019) oferint concerts *a cappella*.

COR LIEDER CÀMERA

Va ser fundat per Josep Vila i Casaña l'any 1990 i posteriorment ha estat dirigit per Xavier Pastrana, Elisenda Carrasco i Eduard Vila.

En tots aquests anys d'història Lieder Càmera ha col·laborat amb diverses orquestres nacionals i internacionals. Ha estat cor adscrit al Festival Castell de Peralada, ha actuat amb la companyia de Carles Santos així com al TNC en un espectacle sobre Joan Maragall.

L'interès per la preservació i difusió del patrimoni l'ha dut a dedicar a la música catalana cinc dels sis CD produïts. L'últim, presentat el maig del 2017, fou l'estrena mundial de la missa a doble cor Sanctus-Benedictus de Josep Vila i Casañas a la temporada de cambra 14-15 de L'Auditori, en motiu del XXVè aniversari del cor. Des de la temporada 12-13 és cor adscrit a L'Auditori i l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.

A partir de la temporada 18-19 Lieder Càmera emprèn un projecte particular i ambiciós, sota el lideratge artístic de Josep Vila i Casañas, en el que incorpora cantants professionals a la seva plantilla.

QUE NO PARI LA MÚSICA!

Segueix gaudint de la música després del concert. Et proposem enregistraments de referència i llistes de reproducció imprescindibles.

Georg Friedrich Händel: *El Messiah*

La recerca del so original i la interpretació d'*El Messies* amb orquestres que apliquen criteris històrics fa cada vegada més infreqüent poder gaudir del gran oratori handelià a mans d'una orquestra simfònica. En aquest enregistrament dels anys 80 Solti indaga en la música del geni alemany amb una lectura romàntica que busca sonoritats brillants i treu a la llum detalls que, sovint, no percebem amb els instruments antics.

K. te Kanawa, A. Gjevang, K. Lewis, G. Howell, Chicago Symphony Orchestra and Chorus, Sir G. Solti, Decca

Georg Friedrich Händel: *El Messiah*

Jordi Savall ha presentat aquest any l'enregistrament d'*El Messies* de Händel, la darrera gran versió que s'ha fet d'aquesta obra magistral. Després de dècades resistint-se a dirigir-lo, el mestre Savall l'ha inclòs finalment i feliç al seu repertori amb un acuradíssim tractament coral i una refinada atenció a les textures de l'orquestra.

R. Redmond, D. Guillon, N. Mulroy, M. Winckler, Capella Reial de Catalunya, Concert des Nations, J. Savall, Alia Vox

Escolta la *playlist* d'aquest concert:

EL MUSEU DE LA MÚSICA ET DESCOBREIX...

El noi de la mare i el Messies

Al *Messies* sentireu una Pifa o Siciliana (1a part) que porta per títol *L'anunciació dels pastors*. La música fa com el bressolar del nen Jesús, amb un ritme típic de simfonia pastoral: un ritme puntejat dins d'un compàs binari compost, que el públic de l'època podia identificar de seguida amb el ball dels pastors. Aquest ritme pastoral apareix a moltes altres composicions de temàtica nadalenca, com al *Concert per a la nit de Nadal* d'Arcangelo Corelli, o a la nostra cançó popular *El noi de la mare*. Heu d'imaginar que els pastors toquen la música amb una cornamusa, i que l'esteu sentint des de lluny, des de l'altra banda de les muntanyes.

barcelona.cat/museumusica

Més informació:

Entrada gratuïta per als abonats de l'OBC i amb l'entrada del concert de L'Auditori.

BCN
CLÀSSICS

L'AUDITORI

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE LA RÀDIO DE BAVIERA

La Segona de Beethoven. La Quarta de Txaikovski

19 de gener, 20h

Cicle BCN Clàssics a L'Auditori

ENTRADES A:

www.bcnclassics.cat

www.auditori.cat

Taquilles de L'Auditori

